

Sygn. akt VU 712/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 października 2014 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Agnieszka Leżańska

Protokolant Cezary Jarocki

po rozpoznaniu w dniu 7 października 2014 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku M. S. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o emeryturę

na skutek odwołania M. S. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 6 marca 2014r. sygn. (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznaje ubezpieczonemu M. S. (1) prawo do emerytury od dnia 13 lutego 2014 roku.

Sygn. akt VU 712/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 6 marca 2014 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił wnioskodawcy M. S. (1) prawa do emerytury, z uwagi na brak wymaganego stażu pracy w warunkach szczególnych.

Od powyższej decyzji wnioskodawca odwołał się w dniu 25 marca 2014 roku.

W odwołaniu wniósł o zaliczenie do pracy w warunkach szczególnych okresów pracy od dnia 4 listopada 1976 roku do 23 kwietnia 1984 roku oraz od dnia 12 sierpnia 1985 roku do 31 marca 1986 roku, w Przedsiębiorstwie (...) na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca M. S. (1), urodzony w dniu (...) roku od dnia 14 lutego 2014 roku jest uprawniony do świadczenia przedemerytalnego (dowód: wniosek o świadczenie przedemerytalne k. 1-4 oraz decyzja z dnia 20 marca 2014 roku akt emerytalnych).

W dniu 13 lutego 2014 roku wnioskodawca wystąpił z wnioskiem o przyznanie prawa do emerytury (dowód: wniosek z dnia 13 lutego 2014 roku k. 11-6 akt rentowych).

Na dzień 1 stycznia 1999 roku organ rentowy uznał za udowodniony staż pracy wynoszący 32 lata, 8 miesięcy i 10 dni , **w tym 7 lat, 2 miesiące i 2 dni pracy w szczególnych warunkach:**

- od dnia 1 lipca 1967 roku do 24 maja 1968 roku na stanowisku stażysta tkacz;
- od 25 maja 1968 roku do 13 października 1971 roku na stanowisku tkacz;
- od 11 listopada 1971 roku do 27 maja 1972 na stanowisku tkacz;
- od 4 kwietnia 1973 roku do 5 sierpnia 1975 roku na stanowisku kierowcy samochodu zawodowej straży pożarnej;

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. nie zaliczył wnioskodawcy jako pracy wykonywanej w szczególnych warunkach okresów:

- od dnia 4 listopada 1976 roku do 23 kwietnia 1984 roku w (...) na stanowisku kierowcy samochodu;

oraz

- od 12 sierpnia 1985 roku do 31 marca 1986 roku w (...) na stanowisku kierowcy samochodu (dowód: decyzja z dnia 6 marca 2014 roku k. 37 akt emerytalnych).

Wnioskodawca nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego (dowód: wniosek o emeryturę k.2 – pkt II-2 akt ZUS).

M. S. (1) w okresie od dnia 4 listopada 1976 roku do 23 kwietnia 1984 roku w (...) oraz od 12 sierpnia 1985 roku do 31 marca 1986 roku był zatrudniony na podstawie umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Oddział (...) (...) nr (...) w B..

W okresie od 24 kwietnia 1984 roku do dnia 11 sierpnia 1985 roku wnioskodawca korzystał z urlopu bezpłatnego udzielonego mu przez Zakład Pracy na wyjazd na budowę eksportową do Iraku (dowód: zeznania wnioskodawcy oraz świadków nagranie protokołu rozprawy z dnia 7 października 2014 roku k.44 – wnioskodawcy: M. S. (2) od minuty 11.19 do minuty 13.22 , świadków: Z. M. od minuty 06.23 do minuty 08.42 , M. K. od minuty 08.42 do minuty 09.53 oraz J. B. od minuty 09.55 do minuty 11.19 akt sprawy, .umowa o pracę z dnia 1 kwietnia 1976 roku k. 17 oraz z dnia 15 listopada 1976 roku k. 18, świadectwo pracy z 1 kwietnia 1968 roku k. 16 , angaże k.19, karty przebiegu zatrudnienia i wynagrodzenia k.20-25 w aktach emerytalnych).

W obu okresach zatrudnienia w (...) Oddział (...) (...) nr (...) w B. tj. **od 4 listopada 1976 roku do 23 kwietnia 1984 roku** oraz **od 12 sierpnia 1985 roku do 31 marca 1986 roku** wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, a w okresie od 12 sierpnia 1985 roku do 31 marca 1986 roku zdarzało się, że wykonywał pracę kierowcy autobusu o liczbie miejsc powyżej 15 tj. (...). Przedsiębiorstwo (...) Oddział (...) (...) nr (...) w B. było przedsiębiorstwem transportowo-budowlanym. Na wyposażeniu posiadało tylko samochody ciężarowe. Samochody z tego przedsiębiorstwa wykorzystywane były do prac na budowach i prac transportowych podczas budowy Elektrowni (...). Wnioskodawca w okresie zatrudnienia od 4 listopada 1976 roku do 23 kwietnia 1984 roku w tym przedsiębiorstwie pracował tylko i wyłącznie jako kierowca samochodu ciężarowego. Były to samochody typu (...) służący do przewozu materiałów sypkich, (...), „(...) naczepą (ciągniki siodłowy) tzw. przedłużka, służący to przewozu materiałów długich, konstrukcji stalowych. Innych prac wnioskodawca w tym okresie nie wykonywał, do innych prac nie był delegowany. Po powrocie z umowy eksportowej z Iraku wnioskodawca powrócił do kraju, gdzie nadal w okresie od 12 sierpnia 1985 roku do 31 marca 1986 roku w (...) Oddział (...) (...) nr (...) w pracował na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Były to również samochody typu (...), (...), „(...)” tzw. przedłużka, którymi wnioskodawca przewoził konstrukcje metalowe, jak również (...) czyli samochodem do przewozu większej liczby osób na nieduże odległości, zbudowanym na bazie (...) (...)9, z zabudowaną kabiną pasażerską w miejsce skrzyni ładunkowej , którym M. S. (1) przewoził pracowników do pracy. Innych prac wnioskodawca w tym okresie nie

wykonywał, do innych prac nie był delegowany (dowód: zeznania świadka A. P. nagranie od minuty 4.24 do minuty 7.49 koperta k. 23, zeznania świadka J. A. nagranie od minuty 8.15 do minuty 10.35 koperta k. 23, zeznania świadka J.(...)od minuty 11.02 do minuty 12.20 koperta k. 23, zeznania świadka Z. F. nagranie od minuty 12.45 do minuty 14.30 koperta k. 23, zeznania świadka F. J. nagranie od minuty 18.50 do minuty 21.45 koperta k. 23, zeznania wnioskodawcy nagranie od minuty 27.10 do minuty 31.00 koperta k. 23 w zw. z nagraniem od minuty 1.20 do minuty 7.20 nagranie koperta k. 16).

Przedsiębiorstwo (...) Oddział (...) (...) nr (...) w B. już nie istnieje (okoliczność bezsporna).

Sąd Okręgowy dokonał oceny dowodów i zważył, co następuje:

odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2013r., poz. 1440) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 r.) osiągnęli:

- 1)okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2)okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało zatem rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem.

Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
2. ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia).

W przedmiotowej sprawie kwestią sporną między stronami było to, czy wnioskodawca posiada wymagany 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu, a jednocześnie nie budzi żadnych wątpliwości – wnioskodawca ma wymagany okres zatrudnienia, to jest 25 lat, a w dniu (...) 2010 roku ukończył 60 lat i nie był oraz nie jest członkiem OFE.

Za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Prawidłowe rozumienie pojęcia pracy w szczególnych warunkach nie jest możliwe bez wnikliwej analizy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Z zestawienia § 1 i 2 tegoż rozporządzenia wynika, że pracą w szczególnych warunkach jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tego aktu. Warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracy nie wykonuje czynności pracowniczych nie związanych z tym stanowiskiem pracy, ale stale, tj. ciągle wykonuje prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 listopada 2000 roku, II UKN 39/00, OSNAP 2002/11/272).

Odnośnie oceny dowodów zgromadzonych w postępowaniu zważyć należy, iż okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy.

Należy jednak wskazać, że z cytowanego wyżej § 2 rozporządzenia nie wynika, aby stwierdzenie zakładu pracy w przedmiocie wykonywania przez pracownika pracy w warunkach szczególnych miało charakter wiążący i nie podlegało kontroli organów przyznających świadczenia uzależnione od wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Brak zatem takiego świadectwa lub jego zakwestionowanie przez organ rentowy, nie wyklucza dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego.

Podnoszona zatem przez organ rentowy okoliczność nie dysponowania przez skarżącego świadectwem pracy w szczególnych warunkach, nie przesądza jeszcze, że wnioskodawca takiej pracy nie wykonywał.

Stanowisko takie wielokrotnie zajmował również Sąd Najwyższy, który między innymi w wyroku z dnia 2 lutego 1996 roku, II URN 3/95, OSNAP 1996/16/239 stwierdził, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udowodnione wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Ograniczenia dowodowe zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.) dotyczą wyłącznie postępowania przed tymi organami.

Dokonując ustaleń w zakresie rodzaju prac wykonywanych przez wnioskodawcę w obu spornych okresach zatrudnienia w (...) Oddział (...) (...) nr (...) w B. tj. od 4 listopada 1976 roku do 23 kwietnia 1984 roku oraz od 12 sierpnia 1985 roku do 31 marca 1986 roku, Sąd oparł się na zeznaniach świadków: Z. M., M. K., J. B. oraz zeznaniach wnioskodawcy.

Sam fakt zatrudnienia wnioskodawcy w (...) Oddział (...) (...) w B. był bowiem niesporny w świetle dokumentów znajdujących się w jego aktach ubezpieczeniowych. Spornym pozostawał charakter pracy wykonywanej przez wnioskodawcę, albowiem z dokumentów w postaci świadectwa pracy, angaży oraz umowy o pracę potwierdzających zatrudnienie wnioskodawcy w spornych okresach wynika jedynie, że był on zatrudniony na stanowisku **kierowcy samochodowego**. Okoliczność nieprecyzyjnego określenia stanowiska pracy w w/w dokumentach polegającego na nie wskazaniu kierowcą jakich pojazdów był ubezpieczony, nie oznacza – jak chce organ rentowy – że wnioskodawca nie był kierowcą samochodów ciężarowych o ciężarze całkowitym ponad 3,5 tony.

Fakt pracy wnioskodawcy w obu spornych okresach zatrudnienia w (...) Oddział (...) (...) w B. na stanowisku kierowcy samochodów ciężarowych o ciężarze całkowitym ponad 3,5 tony, jak również w okresie od 12 sierpnia 1985 roku do 31 marca 1986 roku dodatkowo jako kierowca (...) wynika ze spójnych w swej treści zeznań świadków: Z. M., M. K. oraz J. B.. Przesłuchani świadkowie w spornym okresie pracowali razem z wnioskodawcą, a zatem dysponują bezpośrednią i wiarygodną wiedzą na temat wykonywanych przez niego obowiązków pracowniczych, a także warunków, w jakich

praca była świadczona. Z. M. pracował w tym przedsiębiorstwie w latach 1976-2003 jako operator, natomiast M. K. (od 1977 roku do 1994 roku) oraz J. B. (od 1969 do 1974 i od 1976 roku do 1987 roku) również jako kierowcy, a zatem posiadali wiedzę zarówno na temat rodzaju prowadzonych przez M. S. (1) pojazdów, jak i przewożonego towaru. Świadczenie M. K. oraz J. B. potwierdzili nadto, że wnioskodawca epizodycznie oprócz prowadził (...) liczącego znacznie powyżej 15 miejsc siedzących , którym dowoził pracowników do pracy. Zeznania świadków oraz wnioskodawcy są logiczne i wzajemnie ze sobą korespondują, dlatego zostały w całości przez Sąd podzielone. Wynika z nich, iż M. S. (1) w całym okresie zatrudnienia w (...) Oddział (...) (...) w B. (z wyłączeniem wspomnianego na wstępie okresu korzystania z urlopu bezpłatnego w okresie od 24 kwietnia 1984 roku do 11 sierpnia 1985 roku, kiedy to przebywał na kontrakcie w Iraku) pracował jako kierowca tylko i wyłącznie samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

W firmie bowiem – jak zeznali świadkowie - nie było samochodów osobowych.

W świetle przeprowadzonego postępowania dowodowego nie budzi zatem żadnych wątpliwości, że wnioskodawca faktycznie wykonywał w spornych okresach od dnia 4 listopada 1976 roku do 23 kwietnia 1984 roku oraz od dnia 12 sierpnia 1985 roku do 31 marca 1986 roku, w (...) stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, prace wymienione w Wykazie A, Dziale VIII pkt 2 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku, tj. prace na stanowisku kierowcy samochodów ciężarowych o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, a nadto w okresie od 12 sierpnia 1985 roku do 31 marca 1986 roku również kierował (...) tj. wykonywał pracę kierowcy autobusów o liczbie miejsc powyżej 15 (...) zaliczonych przez ustawodawcę do prac w szczególnych warunkach zgodnie z wykazem A, działem **VIII pkt 2** załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku.

Po zaliczeniu wnioskodawcy do uznanego przez organ rentowy okresu pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 7 lat 2 miesięcy i 2 dni, okresów od 4 listopada 1976 roku do 23 kwietnia 1984 roku (7 lat 5 miesięcy i 19 dni) oraz od dnia 12 sierpnia 1985 roku do 31 marca 1986 roku (7 miesięcy i 19 dni) M. S. (1) legitymuje się wymaganym 15-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych.

Biorąc pod uwagę, iż wnioskodawca spełnił jednocześnie pozostałe wymagane przepisami rozporządzenia warunki, to jest ukończył 60 lat, a jego łączny okres zatrudnienia składkowy i nieskładkowy wyniósł ponad 25 lat, należy uznać, że wydana przez organ rentowy decyzja jest błędna, a żądanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji.